

A letartóztatott szegedi főrabbi.

— Hűtlenség vádját emelik ellene. —

(*Sejdt tudósítónktól.*) A letartóztatásban lévő dr. Löw Immanuel főrabbirol előzetesen ítéletet mondani nem lehet. Ügye a hivatott fórum előtt van, amely a bizonyítékok alapján ítélni egyedül jogosult. Minden budapesti lap mond a nagy feltűnést keltett esetről véleményét. A legtöbb vezércikkben foglalkozik vele. Egyes lapok *Nypels* Györgynek, a hollandiai újságírónak nyilatkozatait, mások közéleti férfiakkal folytatott interjúkat közölnek.

Munkatársunk felkereste dr. Harsányi Elemér helyettes kir. főügyészt, aki a következőket mondotta:

— Amennyire a lapok közlései alapján az esetről értesültem, valószínűnek tartom, hogy a bűnvádi eljárást dr. Löw Immanuel ellen *izgatás és kirdlysértés* vétsége, címén teszik folyamatba. Mindenesetre be kell várni, míg a vádanyag Budapestről leérkezik s csak annak átvétele után alkothatunk magunknak teljes képet a vádemelés formájáról és tartalmáról. A vádanyag megérkezését minden pillanatban várjuk.

Szombat délelőtt Müller István öccsét hallgatta ki az államügyész; azonban, mivel a vizsgálat még csak a kezdetén van, nem nyilatkozhatok sem Müller, sem dr. Löw vallomásáról.

A hollandiai újságíró nyilatkozatai.

A *Nemzeti Ujság*, amelyben a dr. Löw letartóztatásának alapjául szolgáló beszélgetés megjelent, ezeket írja:

Tegnap (pénteken) a nemzetgyűlés folyosóján, amikor megérkezett *Nypels* György, az amsterdami *Handelsbladed* tudósítója és *Hollósi* Sándor, a *Maasbode* tudósítója, körülfogták őket a liberális sajtó munkatársai és mindenáron azt akarták beigazoltatni velük, hogy a *Nemzeti Ujság* cikkének ez vagy az a részlete a tulzott. Nagy volt azonban a megdöbbenés, mikor *Nypels* György kijelentette: „Ezeknél sokkal felháborítóbbakat mondott a főrabbi. Nyilatkozatát különben felháborodásomban nyomban elmondottam gróf Apponyi Albertnek is.” *Hollósi* a *Lloyd* munkatársa előtt is kijelentette, hogy az adatokat ő bocsátotta lapunk rendelkezésére.

Megbízható helyről azt a hírt kapta a *Nemzeti Ujság*, hogy Löw Immanuel főrabbi a *Nemzeti Ujság* közlésével kapcsolatosan olyan kijelentést tett, hogy ő senkinek sem adott interjút. Ezzel szemben utalunk a két szava-hihető tanu egybehangzó előadására, akiknek hivatalos kihallgatása iránt megtörtént már illetékes helyen az intézkedés.

Az *Ujság* munkatársa megkérdezte *Nypelst*, aki az ügyről a következőket mondotta:

— A *Nemzeti Ujság* cikkét nem én írtam és az egészről csak ma délelőtt a parlamentben szereztem tudomást. A cikkhez az adatokat *Hollósi* szolgáltatta, aki velem lent volt Szegeden és mindvégig jelenvolt a Löwvel folytatott beszélgetésemnél. Én nem adtam volna le a cikket, csupán a beszélgetés egyes részleteit használtam volna fel információnak. Sajnos, azonban kénytelen vagyok kijelenteni, amit egyébként ma már a parlamentben *Simonyi-Semadam* miniszterelnöknek és a többi érdeklődőknek is kijelentettem, hogy ez a cikk majdnem teljes egészében megfelel a tényeknek. A beszélgetés tényleg megtörtént és ezt minden cáfolat ellenére fentartom, noha emberi szempontból megértem, hogy Löw most, amikor bajban van, igyekszik az ügyet meg nem történné nyilvánítani.

Mit mond Hollósi?

Hollósi Sándor, a *Niepels* társaságában jött magyar újságíró is nyilatkozik. A hosszú nyilatkozatban többek közt ezeket mondja: „A főrabbi ur beszédéből megállapítottam, hogy a bécsi ugynevezett emigránsokkal összeköttetést tart fenn és megkért, hogy keressük föl dr. Chajes főrabbit, aki még többet tud mondani.”

»Az Ujság« interjúja.

Az *Az Ujság* felhívta telefonon Löw Immanuel főrabbi szegedi lakását. A főrabbi távollétében veje ment a telefonhoz és a következőket mondotta:

— A közleményt ismerjük. Valóban volt itt a főtisztelendő urnál egy hollandiai hírlapíró, akinek nevére nem emlékszem, egy *Hollósi* nevű magyar hírlapíró kíséretében és arra kérték a főrabbit, hogy hozza össze őket *Müller* István bátyjával. A főrabbi ezt a kérésüket teljesítette is, de ő maga a beszélgetésnél nem volt jelen, hanem átment egy másik szobába. Ő maga nem is nyilatkozott egyik hírlapíró előtt sem.

Lapvélemények.

A *Budapesti Hírlap* vezércikkében a következőket mondotta: A szegedi főrabbirol van szó, aki két újságíró látogatását fogadta, egy hollandusét és egy magyarét és nekik Magyarországról nyilatkozott és beszélt és mondott olyanokat, hogy az ember hajszála az égnek mered tőle. Ha ellenség mond ilyeneket, lefontja a vendégjogot és korbácsra érdemes, ha magyar mondja, a törvény szigorát, hogy ne mondjam, bosszuját hívja fel maga ellen.

Fontos ebben a kérdésben is tehát ismerni nemcsak a vádlott, hanem a vádlók személyét is. A megvádolt Löw Immanuelről mi annyit tudunk, hogy a legtisztelendőbb, országosan becsült család gyermeke. Ez a család a maga magyar hagyományait Immanuel atyjától származtatja, aki szintén szegedi főrabbi volt s országos népszerűségnek örvendett. 48-ban tábori lelkésze volt a honvéd hadseregnek. Fiai közül többen érdemes közszolgálatot teljesítettek. A korán elhunyt *Tóbiás*, *Kemény Zsigmond* idejében a *Pesti Napló* munkatársa, utóbb a királyi ügyészség kötelekébe lépett; másik két fia közül, az egyik köztisztviselő álló orvos, a másik ügyvéd Budapesten. Egy fia, vagy talán már unokája, ha jól tudom Amerikában van és tollából jelent meg ott egyéb költeményfordítások mellett „Az ember tragédiája”-nak angol fordítása.

Magáról a szerencsétlen Immanuelről köz tudomásu, hogy egész életében családi hagyományainak hódolt, mindig magyar atillában járt és hogy irodalmi műveinek egyik fő ékes-sége a magyar nyelv szeplőtlen tisztasága és eredetisége. Az ember csak keitőt tehet fel: vagy a leggonoszabb képmutató volt egész életén át a szegedi főrabbi, vagy most öreg-ségére elvesztette az eszt. A vizsgálat fog erre az alternatívára feleletet adni.

A *Pesti Napló* vezércikkében ezt mondja: Örült vagy gazember, mindkét esetben lakat alá való.

A *Világ* vezércikkében ezeket írja: Minden magyar embernek fel kell emelnie tiltakozó kezét. Mindannyiunknak magunk testével kell felfogni az utját a mérgezett nyilnak, amelyet a külföld felé tartott. Itt nincsenek mentő körülmények, nincsenek szempontok, itt nincsen emberi könyörületesség, itt csak egy lehet, vagy igaz a vád, vagy nem. Ha igaz, jaj annak, aki a bűnt elkövette, de az országnak, akárki volt, egy sánda pillantást sem szabad miatta elszenvednie.

Sándor Pál fel akart szólalni a nemzetgyűlésen.

Budapestről jelentik: *Sándor* Pál képviselő a szünet alatt felkereste *Rakovszky* Istvánt, a nemzetgyűlés elnökét és felszólalásra kért engedélyt avégből, hogy dr. Löw Immanuel állítólagos nyilatkozatai kapcsán a hazafias zsidóság nevében a legmélyebb felháborodással vissza-utasítsa ezt a felfogást.

Rakovszky István azonban az engedélyt nem adhatta meg, miután az indemnitás tárgyalására sürgősség van kimondva és így más legelti felszólalásnak helye nincs.

Sándor Pál ezután a folyosón fejtette ki álláspontját, hangsúlyozta a magyar zsidóság egyértelmű hazafias meggyőződését.

Az igazságügyminiszter nyilatkozata.

Az *Est* munkatársa beszélgetett a folyosón szombaton délelőtt *Ferdinándy* Gyula igazságügyminiszterrel, aki a Löw-ügyről a következőket mondotta:

— Erdemben nyilatkozatot nem tehetek, mert a tényállásnak csak azt a részét ismerem, amelyet itt a Házban tegnap hallottunk. Utasítottam a királyi ügyészséget, hogy az eljárást a leg-sürgősebben indítsa meg és ennek eredményéről azonnal tegyen jelentést.

Hollósi és Nypels kihallgatása.

A budapesti *Uj Nemzedék* munkatársa beszélt *Bottka* Sándor főkapitánnyal, aki a következőket mondotta:

— A *Nemzeti Ujság* cikkének hitelt adtam s minthogy állami érdekebe vágónak tartottam a hatósági közbelépést, azonnal elrendeltem a főrabbi előállítását. Egy rendőrtisztet küldtem hozzá, aki közölte vele, hogy az ügyészségre fogja kísérni. A királyi ügyészségen *Harsányi* Elemér főügyész-helyettes hallgatta ki Löw Immanuelt. Az eljárás hűtlenség címén indult meg. Intézkedtem aziránt, hogy a budapesti főkapitányság azonnal hallgassa ki *Hollósi* és *Nypels* újságírókat. A jegyzőkönyveket automobilon hozzák le Szegedre.

Vasek főispán és Haller kultusz-miniszter nyilatkozatai.

A *Magyarország* jelenti: Megjelent a Ház folyosóján *Vasek* Ernő, Szeged város kormány-biztos-főispánja is, aki munkatársunknak a következő kijelentést tette:

— *Nypels* hollandiai hírlapíró és *Hollósi*, a *Nemzeti Ujság* munkatársát, aki kíséretében volt, én kalauzoltam Szegeden. Hogy Löwnél jártak, arról nem tudtam, mert közben Budapestre utaztam. Én Löwöt ismerem, élemedettebb öreg ur, háromszor is voltam nála. Működése-met őszintén és szigorúan kritizálta, amit én nem is vettem rossz néven, mert szeretem, ha szemtől-szembe bírálnak. Hogy ő mit mondott a hírlapírók előtt, azt én nem tudom, előttem soha ilyen kijelentéseket nem tett.

Ez ügyre vonatkozólag *Haller* István kultusz-miniszter, a keresztény nemzeti egyesülés pártjának elnöke, a következőket mondotta a *Magyarország* munkatársának:

— A nemzetgyűlésen már többször céloztak rá, hogy renoménkat rontó és a béke delegáció munkáját zavaró hírek innen kerülnek külföldre. Ez volt a közvélemény is. Nagyon nehéz lett volna ezt bizonyítani. De ilyen megnyilatkozások, aminket ez a hollandiai újságíró kapott, csakugyan megerősítik azt a közérzést, hogy a nemzet megrágalmazását nem csak az elmene-kült kommunisták folytatják szívós kitartással, hanem itthon is vannak cinkosaik. Máskülönben értesítve voltam ennek az újságírónak szegedi tartózkodásáról, hallottam, hogy mindent elkövetett, hogy a viszonyokról, a való tényekről a helyszínen győződjék meg, a lehető legobjektív forrásból merítse impresszióit. Nem kívánok érdemben nyilatkozni arról, hogy hogyan ítélem meg a szegedi főrabbi nyilatkozatait, a közvélemény azonban az ilyen beszé-

Cigaretta föltők!

szivarkahüvely főraktárában, Szeged, Jókai-utca 11. Telefon 15—20. Viszontelárusítóknak is legolcsóbb bevásárlási forrás.

Cigaretta-hüvelyeket, vattás 2-es és 3-as a legolcsóbb árak mellett vásárolhatók a

Médi Specialité